

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN GAYRİMENKUL MÜLKİYETİNE İLİŞKİN SORUNLARI

Prof.Dr. Cemal ŞANLI*

1- Karadeniz, Marmara ve Ege Denizleri ile Balkan-Rodop Dağ silsilesi arasında kalan toprak parçasına TRAKYA denmektedir. Trakya, doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılır. Doğu Trakya, Türkiye'nin Avrupa Kıtasındaki topraklarını oluşturur. Bunun dışındaki kısım ise Batı Trakya'yı oluşturur.

1913'de bölgede kurulan "Batı Trakya Hükümeti Müstakilesi" sınırları dikkate alındığında, şu an Batı Trakya'nın bir kısmı Yunanistan'ın, bir kısmı da Bulgaristan'ın sınırları içerisindedir.

Yunanistan sınırları içerisinde kalan Batı Trakya kısmı doğudan Meriç Nehri ile Türkiye'den, batı olan Mesta-Karasu (Nastos) Nehri ile Makedonya'dan, Kuzeyden Rodop Dağları ile Bulgaristan'dan ayrılmış olup, güneyden de Ege Denizi ile çevrilidir. Tebliğimizde, sadece bu bölgede yaşayan Türk azınlığın toprak sorunlarına değineceğiz.

2- Batı Trakya, Osmanlı Türkleri tarafından nihaî olarak 1372'de fethedilmiş ve Bölgeye Anadolu'dan giden Türk boyları iskan edilmiştir (Batı Trakya'nın fethi, iskanı ve demografik yapısı hakkında bkz : Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU, "Batı Trakya Türkleri", Batı Trakya'nın Sesi, Yıl 7, S. 62, 1994, sh. 15 vd; Georges Castellan, "Balkanların Tarihi" (Çev. Dr. Ayşegül Y. Başbuğu) İstanbul-1993, sh. 61 vd.). Bölge, "93-Harbi" olarak bilinen Osmanlı-Rus Savaşı sonunda imzalanan 1878 Tarihli Ayastafanos Anlaşmasına kadar Türklerin hakimiyetinde kalmıştır.

* İ.Ü. Hukuk Fakültesi Devletler Özel Hukuku Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi.

3- Bugün, uzun zamandır devam eden hızlı göçe rağmen Batı Türky'a'da 150.000 civarında Türk azınlık yaşamaktadır. Azınlığın yaklaşık olarak % 75'i toprağa bağlıdır ve köylüdür. Diğer bir ifade ile, Batı Trakya Türklerinin geçim kaynağı ekip biçtikleri topraklarıdır (Bkz : Doç. Dr. Baskın ORAN, "Türk Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu", 2. Bası, İstanbul-1991, sh. 235).

Lozan Anlaşmasının yapıldığı 1923 yılı itibariyle Batı Trakya topraklarının % 85'i Türklere aitti. Bu oran, zaman içinde gerçekleşen hızlı göçlerle bugün % 25'lerin altına inmiştir. Bu durum, Yunanistan'ın 1923'lerden bu yana izlediği Batı Trakya Türk azınlığına dönük toprak ve göçe zorlama politikalarının doğal bir sonucudur.

Gerçekten de; Yunanistan'ın Türklere dönük "taciz politikası"nın esasını, azınlığın mülkiyet hakları üzerinde oluşturulan baskılar oluşturmaktadır. Yunanistan'ın Türk azınlık politikasının bu yönde şekillenmesinde, yukarıda belirttiğimiz gibi, Batı Trakya Türkünün çoğunluk itibariyle toprağa bağlı olması etkili olmuştur. Bu insanların, geçimlerini temin ettikleri toprakla olan alakaları tahrip edilince, onlar için tek kurtuluş yolu : "göç" olmaktadır. Bu sebeple Yunanistan, 1923'lerden bu yana Batı Trakya Türklerini göçe zorlamanın bir vasıtası olarak, onların mülkiyet haklarına tecavüzü azınlık politikasının esası haline getirmiştir.

4- Oysa ki; Batı Trakya'da yaşayan müslüman Türk azınlığın mülkiyet hakları, rum asıllı Yunan vatandaşları ile eşit biçimde, Yunanistan'ın taraf olduğu pek çok ikili ve çok taraflı anlaşmalarla ve- bizzat - Yunan ulusal hukuku ile teminat altına alınmıştır. Şöyle ki:

(1) 1913 Tarihli Atina Anlaşması

Osmanlı Devleti Selanik, Girit ve Güney Makedonya'yı işgal eden Yunanistan ile 14 Kasım 1913'de Atina Anlaşmasını imzalamıştır. Anlaşma ile Osmanlı Devleti, belirtilen topraklardan çekilirken buralarda kalan müslüman halkların haklarını teminat altına almıştır.

Anlaşmanın 6. maddesi ile müslüman azınlığın mülkiyet hakları (bunlar bu tarihte topraklarını terketmiş olsalar bile) tanınmış ve bunun Yunanistan tarafından hiçbir şekilde ihlal edilmeyeceği hükme bağlanmıştır. Yine, Anlaşmanın 12. maddesi ile müslümanlara ait vakıflar tanınmış ve bunları müslüman toplumun idare edeceği kabul edilmiştir.

Anlaşmaya 3 protokol eklenmiştir. Anlaşmanın 2. maddesine göre, mülkiyet hakları da dahil pek çok azınlık hakkını hükme bağlayan 3 No.lu protokol, Yunanistan'ın tüm topraklarına teşmil edilmiştir. Bu sebeple, -her ne kadar Yunanistan 1981'de Türkiye'ye verdiği notalarda 1913 Anlaşması ve buna bağlı 3 No.lu protokolün imzalandığı tarihte bugünkü Batı Trakya'nın Yunanistan sınırları içinde bulunmadığını ve belirtilen Anlaşma ve protokolün sadece 1913'de Yunanistan'a terkedilen topraklar üzerinde geçer-

li olduğunu ileri sürmüş ise de-Devletler Hukukundaki devletlerin andlaşmalar konusundaki "halefiyeti" ilkesine göre adı geçen Anlaşma ve Protokol, Yunanistan bakımından bugün de geçerli ve bağlayıcıdır (Aynı yönde bkz : Oran, ege, Sh. 101-102).

(2) 10 Ağustos 1920 Tarihli Yunanistan Sevr'i

Anlaşma, Yunanistan ile müttefikler (İngiltere, Fransa, Japonya ve İtalya) arasında imzalanmış olup, Yunanistan topraklarının tamamında ve Yunanistan'daki tüm azınlıkları kapsayan, "genel" bir Anlaşmadır. Bu Anlaşma ile de mülkiyet hakları gibi medeni haklardan herkesin, eşit biçimde yararlanması esası getirilmiştir.

(3) 30 Ocak 1923 Tarihli Mübadele Anlaşması ve Buna Ekli Protokol

Anlaşma, Türkiye ve Yunanistan arasında, Lozan Barış Andlaşmasından evvel yapılmıştır ve Türkiye sınırları içinde kalan hıristiyan-rum ahali ile Yunanistan sınırları içinde kalan müslüman ahalinin karşılıklı olarak zorunlu mübadelesini öngörmüştür. Anlaşmanın 2. Maddesi ile İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türkleri mübadele dışı tutulmuştur. Anlaşmanın 16. maddesi ile mübadele dışı tutularak "etabli" (yerleşik-mukim) sayılan Batı Trakya Türklerinin mülkiyet hakları teminat altına alınmıştır.

(4) 24 Temmuz 1923 Tarihli Lozan Andlaşması

Andlaşmanın 37-45. maddeleri, azınlıkların himayesine ilişkindir. Türkiye'nin İstanbul Rumlarının azınlık haklarını tanımaya karşılık, Yunanistan da Batı Trakya Türklerinin burada (m. 37-45) zikredilen azınlık haklarını tanımayı ve teminat altına almayı, karşılıklı olarak kabul etmiştir. Yunanistan, Anlaşmasının 37. maddesi ile burada zikredilen hükümleri temel hukuk kuralları saymış ve bu sebeple bunlara aykırı hiçbir düzenleme yapmayacağını taahhüt etmiştir. Yine, Yunanistan Anlaşmanın 38. maddesi ile ülkesindeki müslüman azınlığa dil, din, ırk ve kültür farklılığı sebebiyle ayırıcı muamele yapmayacağını taahhüt etmiştir. 39. madde ile de Türk azınlığın, rum asıllı vatandaşlarla eşit olarak tüm medenî ve siyasi haklardan yararlanmasını temin edeceğini taahhüt etmiştir. Mülkiyet hakkının ise, medeni haklardan biri olduğu şüphesizdir.

(5) 1926 Tarihli Atina, 1930 ve 1933 Tarihli Ankara Anlaşmaları

Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan Mübadele Anlaşması ve Lozan Anlaşması, iki ülke arasındaki azınlık meselelerini halletmemiştir. Özellikle, Mübadele Anlaşması kapsamında, Türkiye'den Yunanistan'a göç eden rum muhacirlerin, bu ülke tarafından Batı Trakya'daki müslüman ahali içine yerleştirilmesi ve bunların Türklere ait ev ve toprakları işgal etmeleri, ciddî sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bu sorunları çözümlenmek amacıyla iki ülke, 1926 Tarihli Atina Anlaşmasını akdetmişlerdir. Anlaşmanın 9. maddesi ile Batı Trakya'daki köy ve şehirlerde yaşayan Türklerin gasbedilen gayrimenkulle-

rinin bir ay içinde sahiplerine iadesi; 10. maddesi ile istisnaî işlem ve tedbirlerin kaldırılması; 11. maddesi ile de kamulaştırılan Türklere ait gayrimenkullerin hak sahiplerine iade edilmesi hükme bağlanmıştır.

1930 ve 1933 Tarihli Anlaşmalarla da Batı Trakya Türklerinin mülkiyet hakları Yunanistan tarafından teyiden tanınmış ve bu hakkı zedeleyen bir takım işlem ve uygulamaların kaldırılacağı ifade edilmiştir.

(6) 9 Haziran 1975 Tarihli Yunan Anayasası

Yunan Anayasasınının 4/1. maddesine göre, bütün Yunan vatandaşları yasalar önünde eşittir. 5/1. maddeye göre ise, herkes kişiliğini serbestçe geliştirme, ekonomik, sosyal ve siyasal hakları özgürce kullanma hakkını haizdir. Yunan vatandaşı Batı Trakya Türklerinin mülkiyet hakları da burada zikredilen sosyal haklar içindedir ve Anayasa'nın koruması altındadır.

(7) Yunanistan din, dil ve etnik köken farkı gözetmeksizin tüm vatandaşlarının mülkiyet hakkını tanıyacağını ve koruyacağını, yukarıda zikredilen ikili ve çok taraflı anlaşmalardan ayrı olarak; medenî dünyanın bir üyesi olarak imzaladığı; Din ve İnanca Dayalı Ayrımcılığın Bütün Şekillerinin Ortadan Kaldırılmasına Dair BM Bildirgesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Irk Ayırımının Bütün Şekillerinin Ortadan Kaldırılmasına Dair BM Anlaşması, Ekonomik-Sosyal ve Kültürel Haklara Dair BM Anlaşması ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, AGİK kapsamında imzalanan Helsinki (1975), Madrid (1980), Viyana (1989), Kopenhag (1960) ve Paris (1990) Belgeleri ile de kabul ve taahhüt etmiştir.

5- Yunanistan'ın imza koyduğu ve Batı Trakya Türklerinin mülkiyet haklarını garanti altına alan yukarıdaki Anlaşmalara ve -bizzat- Yunan Anayasa'sının sarih hükümlerine rağmen, Mübadele Anlaşmasının imzalandığı 1923'den bu yana Batı Trakya'da Türklerin siyasal nitelikli ve doğrudan hükümetlerin uygulamalarından kaynaklanan ciddi mülkiyet sorunları vardır. Bu sorunlar sırf Bölgedeki Türkleri göçe zorlamak veya asimile etmek amacıyla Yunanistan tarafından bilinçli ve sistemli bir şekilde yaratılmaktadır. 1923'den günümüze kadar Bölgede çıkan azınlık basını ve -kısmen- Yunan basını, uluslararası kuruluşlara ve Yunan makamlarına sunulan şikayetler, Yunan Mahkemelelerinde ve uluslararası kurum ve mercilerde açılan davalar bu durumu açıkça ortaya koymaktadır (Bu anlamda Bkz; Batı, Trakya Tarihinin Nirengi Noktaları, Batı Trakyanın Sesi, Yıl 1, S. 6. 1988, sh. 35 vd.; "Destroying Ethnic Identity-The Turks of Greece" (A Helsinki Watch Report) New York - 1990; "The Western Thrace Turks Issue in Turkish-Greek Relations" International Affair Agency (INAF), İstanbul-1992). Aşağıda zikredilen somut olay ve uygulamalar da esas itibariyle, bölgede çıkan azınlık ve Yunan basınından ve uluslararası kuruluşların raporlarından alınmıştır.

6- Öncelikle belirtelim ki; Batı Trakya'daki Türk azınlığın yaşadığı mülkiyet sorunları, esas itibariyle yürürlükteki Yunan Hukukundan ziyade, bu Hukukun idareci ve siyasilerce ayırımı ve kötü biçimde uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Gerçekten de; Yunanistan; ilk bakışta, "demokratik bir hukuk devleti"dir. Ancak, Batı Trakya'da Devletin uygulamaları tamamen keyfi ve diktatörlüğü andırmaktadır. Batı Trakya'daki fiili durum ile Yunan Hukuk Sistemi arasındaki bu tezat, insanı hayrete düşürmektedir. Bu tezat kanun ve prensiplerin, Batı Trakya'da idarecilerin talimatları ile bir kanunsuzluğa dönüştürülmesinden kaynaklanmaktadır.

7- Batı Trakya Türklerinin mülkiyet haklarına dönük tecavüzler, Yunanistan tarafından değişik yöntemler içinde gerçekleştirilmektedir. Yaygın şekilde başvurulan yöntemlerden birincisi; KAMULAŞTIRMALAR'dır. Azınlığın bugüne kadar gerçekleşen toprak kaybının % 50'si bu yolla olmuştur (Bkz: Oran, age, sh. 240).

Batı Trakya'daki kamulaştırmaların bir kısmı, her ülkede olduğu gibi, genel kamu yararı amacı ile yapılmaktadır. Ancak Türklere ait gayrimenkullerin kamulaştırılmasında bu amacın aşıldığı somut uygulamalardan açık biçimde anlaşılmaktadır. Bugüne kadar, maksadı aşan, genel kamu yararı amacıyla Türklere ait binlerce dönüm arazi askerî bölge, askerî tesis, hapisane, sanayi sitesi, üniversite kampüsü ve yerleşim alanı yapılmak üzere kamulaştırılmıştır. Meselâ; Gümülcine'nin Makut, Kafkas, Yahyabeyli ve Ambarköy'ünde yaşayan Türklere ait 4.000 dönümlük tarım alanı, 1978-Mayısında, sanayi sitesi yapılmak üzere kamulaştırılmıştır. Ancak, bu yerin önemli bir kısmı ihtiyaç fazlası olduğundan, kamulaştırılan arazilerin yarısından fazlası, 1985 senesinden beri aynı köylerde yaşayan hıristiyan Yunan vatandaşı köylülere açık artırma yolu ile kiraya verilmektedir.

Yine, 1978'de, Gümülcine'ye bağlı Şapçı Nahiyesi'nin Sarısu Mevkiindeki Türklere ait 2000 dönüm tutarındaki tarım arazisi, Sovyetlerden getirtilen Pontusluların iskani için kamulaştırılmıştır. Pontuslular, 1989'da bölgeye gelmeye ve tapularını almaya başladılar (Bkz. Batı Trakyanın Sesi, Yıl 5, S. 39; 1992, sh. 3 vd.).

Aynı şekilde, 1990'da Gümülcine'nin Koruköyü'nde yaşayan Türklere ait 500 dönümlük tarım arazisi, komşu Sakarkaya Köyündeki rum asıllı Yunanlıların kurduğu bir yapı kooperatifine tahsis amacıyla kamulaştırıldı. Ancak, Kooperatif sonradan iflas etti ve kapandı. Bunun üzerine eski arazi sahibi Türkler, toprakların kendilerine kiraya verilmesini veya satılmasını talep ettiler. Devlet yerleri Sakarkaya'da mükim rum asıllı Yunanlılara verdi. Türkler yapılan uygulamayı protesto ettiler. Arazilerin yeni sahipleri rumlar da, eski sahibi Türkler de tarlaları sürdürdüler (Bkz : Trakyanın Sesi Gazetesi, 16 Nisan 1992).

1988'de Gümülcine'ye bağlı Şapçı Nahiyesinin Sirkeli, İrcan, Basırlıköy, Bıyıklıköy, Karacaoğlan ve Kuzlubekir'de yaşayan 20.000 Türkün geçim kaynağı olan 15.000 dönümlük tarım arazisi de açık hava hapisanesi yapılmak üzere kamulaştırıldı. Gümül-

cine Valiliği, 21.11.1991 günlü emri ile kamulaştırılan yerlerdeki arazi sahiplerinin, ilandan itibaren 20 gün içinde kadastro çalışmalarını yürütecek komisyon'a tapularını teslim etmelerini istemiştir. Bu kamulaştırma, azınlık arasında büyük bir tepki ile karşılandı. Azınlık Yüksek Kurulu protesto mahiyetinde, "10 eylem kararı" aldı. yürüyüşler, mitingler, açlık grevleri, milli ve milletlerarası kuruluşlara şikayetler yapıldı (Bkz : Batı Trakyanın Sesi, Yıl 5, S. 36, 1991, sh. 4 vd.) Azınlıktan gelen muazzam tepki karşısında Yunan Hükümeti, şimdilik açık hava hapishanesi yapımı ile ilgili kamulaştırma işleminin uygulamasını askıya almıştır.

8- Batı Trakya Türklerinin mülkiyet haklarına tecavüzde bir vasıta olarak kullanılan diğer bir kamulaştırma türü de Topraksız Çiftçilerin Topraklandırılması ve İskanına Dair 2185/1952 Sayılı bir Kanuna dayanmaktadır. Adı geçen Kanuna göre sahibi tarafından işlenen arazinin 500 dönümden fazlası; sahibi tarafından işlenmeyen arazinin 250 dönümden fazlası kamulaştırılarak topraksız çiftçilere dağıtılmaktadır. Kamulaştırma bedeli ise Mahkemece belirlenmekte ve 2/3'ü peşin, geri kalan kısmı 20 yıl içinde, % 6 faizli devlet tahvilleri ile ödenmektedir. Batı Trakya'daki büyük çiftlikler, bu yolla Türklerin ellerinden alınmıştır (Bkz: Selahattin Yıldız, "Yunanistan Hükümetinin Gasbettiği Türk Topraklarına Dair Rapor", Batı Trakya, C. 22, S. 254, 1989, sh. 1 vd.). Bu yolla kamulaştırılan arazilerin dağıtımından, bugüne kadar topraksız Türkler yararlandırılmamıştır.

Yukarıda bahsettiğimiz kamulaştırma işlemlerine konu teşkil eden Türklerle ait gayrimenkullerin bazı ortak özellikleri vardır : Birincisi, kamulaştırmalarda hususen Türklerle ait araziler seçilmiş ve de Türklerin sulanabilen tarım arazileri seçilmiştir. İkincisi, kamulaştırmalar, sırf Türkleri göçe zorlayabilmek için, miktar olarak ihtiyacı aşacak şekilde yapılmıştır. Sonraki yıllarda ihtiyaç fazlası arazilerin satış ve kiraya verilmesinde de Türkler dışlanmıştır. Üçüncüsü, kamulaştırma bedelleri oldukça düşük tutulmuştur. Dördüncüsü ise, kamulaştırma bedeli olan paralarla Türklerin yeni bir gayrimenkul alma hakkı tanınmamıştır. Bu özellikleri ile Batı Trakya'daki Türklerle ait arazilere ilişkin kamulaştırmalar, Türkleri göçe zorlamanın bir vasıtası olarak kullanılmıştır.

9- Batı Trakya Türklerinin gayrimenkullerinin devlet zoru ile elde edilmesinde kullanılan diğer bir yöntem de; "toprak bütünleme" (Anadozmos) yöntemidir. Bu yöntem 821/1948 sayılı bir Kanuna dayanmaktadır. Kanun, zaman içinde ekonomik değerini yitiren tarım arazilerinin birleştirilerek, tekrar, eşdeğerde mülk sahiplerine dağıtılmasını öngörmektedir. Kanunun herhangi bir bölgede uygulanması, o bölgedeki mülk sahiplerinin yarından fazlasının müracaatı ile olmaktadır. Ancak, uygulamada Kanun, Türklerin yoğun olduğu bölgelerde yaygın biçimde uygulanmıştır. Bunu temin düşüncesiyle de 1974'den sonra uygulama alanlarının seçimi, Valinin takdirine bırakılmıştır (Bkz : Oran, age, 244). Uygulamada, Türklerle, tevhid edilen arazinin en verimsiz ve çorak kısmı verilmektedir. Yeni toprağı ile geçinemeyen Türk köylüsü, göçe mecbur kalmaktadır.

521/1948 sayılı Kanunun ayırımı uygulaması ile binlerce Batı Trakya Türkünün gayrimenkulleri ellerinden alınmıştır.

10- Batı Trakya Türklerinin mülkiyetindeki gayrimenkullerin Yunanistan tarafından gasbedilmesinin diğer bir yolu da; Osmanlı tapularının geçerli sayılmaması ve Türklerin zilyetliğinin tanınmamasıdır. Bugüne kadar Batı Trakya'da modern bir kadastro yapılmış değildir. Bölgenin 1372'den 1878'e kadar Türklerin hakimiyetinde kalması sebebiyle bugün hala, buradaki arazilerin geçmiş dönemlerdeki iktisabına ilişkin hukuki rejim Osmanlı Hukuk sistemine göre belirlenmektedir. Batı Trakya, Osmanlılardan sonra, Bulgarların ve müttefik devletlerin işgalinde kalmıştır. Bu sebeple bölgenin mülkiyet rejimi oldukça karışık bir hal almıştır. Ancak; hemen belirtelim ki; buradaki Türklerin mülkiyet hakları Osmanlı tapularına ve Osmanlı Hukuk sistemi çerçevesinde oluşmuş zilyetliklere dayanmaktadır.

Maalesef, üzülererek belirtelim ki; Yunanistan, bölgede yapılan yeni tapulama çalışmalarında veya herhangi bir idarî veya kazaî işlem çerçevesinde Türkler tarafından ibraz edilen Osmanlı tapularını tanımamakta veya Ankara'dan bunların asıllarını istemektedir. Ankara'daki Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesindeki Kuyudat Dairesinde yer alan temessük kayıtlarının bir kısmı ise zaman içerisinde kaybolmuştur ya da Yunanistan'da görülmekte olan pek çok davada davacı durumundaki Türkler Kuyudat dairesi'nden tapu kayıtlarının asıllarını temin edememekteyiz. Bu şekilde, eski tapuları veya zilyetlikleri tanınmayan ya da Ankara'dan yeni bir belge temini konusunda ispat gücü veya imkansızlığına itilen Türk azınlığa ait binlerce dönüm arazi, Yunan hazinesine kalmıştır. Bu uygulamanın Osmanlı arazi hukuku prensiplerine istinaden gerçekleşmiş kazanımları saklı tutan Lozan ve ikili anlaşma hükümlerine tamamen aykırı olduğu açıktır. Diğer taraftan, bu şekilde gaspedilen Türklere ait araziler aynı köydeki veya komşu köydeki Rum asıllı vatandaşlara Devlet tarafından satılmakta veya kiraya verilmektedir. Meselâ, İskeçe yakınlarındaki İNHANLI Köyündeki Türklere ait 3200 dönümlük tarım arazisi, 1872 Tarih ve 103 numaralı Osmanlı tapusu hükümsüz sayılmak suretiyle Devlete intikal ettirilmiş ve tarla sahipleri de "işgalci" addedilerek arazilerinden çıkarılmışlardır. Bu uygulama ile ilgili İNHANLI da direnişler ve mitingler yapılmıştır. Hak sahibi Türkler mahkemelere ve uluslararası mercilere başvurdular (İNHANLI olayı ile ilgili olarak bkz : Oran, a.g.e., sh. 249 vd; Abdurrahim DEDE, "İnhanlı Destanı", İstanbul-1990).

Yine, 1989'da Gümülcine'deki bir Türk vakfının 6 dönümlük yüzlerce yıllık arazisi hazineye geçirildi ve çocuk parkı yapıldı (Bkz, Trakya'nın Sesi 28 Aralık 1989). Aynı şekilde, 1983'de İskeçe'ye bağlı İnhanlı köyünün kışlaklarından bir kısım arazi; 1987'de Gümülcine'nin Arabacıköy, Bekirli ve Hocamahalle Köylerinde yaşayan Türklerin arazileri; 1989'da İskeçe'nin Gökçeler köyünde yaşayan Türklerin kadimden beri mer'a olarak kullandıkları araziler; yine 1989'da Gümülcine'nin Karagözlü köyüne ait

mer'a Yunanistan tarafından köylülerin ve köy tüzel kişiliklerinin ibraz ettiği belgeler ya da zilyetlikler tanınmamak suretiyle Yunan hazinesine intikal ettirilmiştir.

Devlet tarafından hazine arazisi sayılarak gasbedilen bu araziler üzerinde "fuzulî şâgil" ilân edilen Türkler, devlet malını kullanmaktan ya da yeni mâlik veya kiracıların haklarını engellemekten tutuklanmışlar, hapse atılmışlar, para cezalarına çarptırılmışlardır (Örnek olarak bkz : Batı Trakyanın Sesi, S. 47, Yıl 6, 1993 sh. 6 vd.).

11- Batı Trakya Türklerinin mülkiyet haklarına dönük diğer bir tecavüz şekli de; Onların, keyfî olarak, yeni gayrimenkul almalarının yasaklanmasıdır. Bir Devletin, vatandaşına bu hakkı nasıl yasakladığı merak edilebilir.

Bu yasağın bir başka şekli de; Türk asıllı birinin toprağını bir başka Türk asıllı vatandaşa satmasındadır. Buna göre, Türkler, gayrimenkullerini sadece rum asıllı Yunan vatandaşlarına satabilirler.

Bu yasaklar, Batı Trakya'da 1965 senesinden bu yana- birkaç istisnası ile uygulanmaktadır. Yunan Anayasasına ve Yunanistanın taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalara aykırı olan bu uygulama; 1366/1938 sayılı "Sınır ve Kıyı Bölgelerinde Alım-Satım Hakkının Yasaklanmasına Dair Kanun"a dayandırılmaktadır. Bu Kanun, kapsamına giren sınır ve kıyı bölgelerinde gayrimenkul alım-satımı yasaktır. İstisnaen, Yunanistan'da yerleşik, Yunan vatandaşları bakımından bir komisyonun izni ile buna müsaade edilmektedir. Türk azınlığın yerleşik bulunduğu Batı Trakya dahil, Yunanistan'ın, yaklaşık olarak, % 55'i Kanunun kapsamına girmektedir. Türkler gayrimenkul almak istediğinde veya Türkler bir başka Türke satış yapmak istediğinde Komisyon izin vermemektedir. 1965'den bu yana, belirtilen Komisyon bir Türkün gayrimenkul alımına veya bir başka Türke satış yapmasına izin vermemiştir.

Bu uygulama, 1366/1938 T.li Kanunun ayrımcı biçimde uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Ancak, 1366/1938 tarihli yasa, 1989 senesinde Avrupa Topluluğu Adalet Divanı tarafından yabancıların gayrimenkul edinmesini kısıtladığı ve bu sebeple Topluluk Hukukunun esaslarına aykırı düştüğü gerekçesiyle 305/87 sayılı dava sonunda verilen kararlar iptal edilmiştir (T.C. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün Kadıköy 6. Sulh Hukuk Mahkemesinde görülmekte olan E. 93/236 S.lı dava ile ilgili gönderdiği 25.8.1993 T. ve 7-1266-1933 S.lı Yazı).

İptal kararı üzerine Yunanistan, kıyı ve sınır bölgelerinde gayrimenkul iktisabının esaslarını, "Modernizasyon, Kalkınma ve Diğer Hükümlere Dair 1892/90 S.lı Kanun'un 24-32. maddelerini yeniden düzenlemiş ve yeni Kanunu da 31 Temmuz 1990'da yürürlüğe koymuştur.

Yeni Kanun Yunan vatandaşlarının, AT üyesi devlet vatandaşlarının ve rum asıllı yabancı devlet vatandaşlarının sınır ve kıyı bölgelerinde, izin almak suretiyle gayrimenkul edinmesini kabul etmiştir. Görüldüğü gibi, yeni kanun da kıyı ve sınır bölgele-

rinde gayrimenkul edinmeyi yine izin esasına bağlamıştır. Yeni Kanun, sadece izin ile bu bölgelerde gayrimenkul alabileceklerin sınırını genişletmiş ve AT üyesi devlet vatandaşlarını da kapsamına almıştır. Türk azınlığın yeni taşınmaz alımında veya bir başka Türke satış yapmasında engel oluşturan "izin" sistemi, yeni kanunla muhafaza edilmiştir.

12- Türk azınlığın, 1366/1938 ve 1892/90 S.lı kanunlara dayanan ayırımı uygulamalara dönük yoğun baskı ve şikayetleri üzerine Başbakan Miçotakis, 13-14 Mayıs 1991'de yaptığı Batı Trakya gezisinde, sözkonusu Kanunların azınlığa ayırımı bir şekilde uygulandığını ve bu yolla azınlığın mağdur edildiğini itiraf etmiş ve bundan böyle yasakların (izin sisteminin) kaldırılacağını taahhüt etmiştir (Trakyanın Sesi, 20 Haziran 1991). Gerçekten de; Miçotakis Hükümetinin iktidarda kaldığı kısa bir süre bu yasaklar kaldırılmıştır. Azınlık bu durumu sevinçle karşılamış, Hükümete karşı memnuniyetlerini dile getirmiştir. Ancak, Miçotakis Hükümetinin iktidardan düşmesi ile eski izin sistemine, yani Türklerin yeni gayrimenkul iktisabına yasaklama getiren uygulamaya tekrar dönmüştür.

Yunanistan'ın Türklere yeni gayrimenkul alma imkanını veya gayrimenkulünü bir başka Türke satmasını yasaklarken hedeflediği amaç, Türkleri göçe zorlamaktır. Yukarıda açıklandığı üzere, Türklere ait pek çok arazi kamulaştırılmaktadır. Kamulaştırma bedeli ile yeni bir gayrimenkul alma imkanı bulamayan Türkler, göçe mecbur kalmaktadırlar.

13- Batı Trakya Türk azınlığının mülkiyet haklarına dönük diğer bir ihlal de; alenen, Yunan Hükümetlerince Türklerden gayrimenkul alan rum asıllı vatandaşların devlet kredileri ile desteklenmesidir. Özellikle bu uygulama, Yunanistan'ın Türk azınlığı göçe zorlama ve yok etme politikasını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Türklere bir taraftan yeni gayrimenkul alma yasaklanırken, bir taraftan da onların mülklerini satması teşvik edilmektedir. Yunanistan Merkez Bankası ile Ziraat Bankası arasında 22 Kasım 1966'da bir anlaşma imzalanmıştır. Anlaşma, sürekli yenilenmiş ve şu an da yürürlüktedir. Anlaşmaya göre bir Batı Trakya Türkünden taşınmaz satın alan Hıristiyan Yunanlı'ya tapu harçları ve sair masraflar dahil, satıcıya ödeyeceği mal bedelinin tamamı kadar kredi verilecektir. Geri ödemeler, kredinin verilmiş tarihinden 2 yıl sonra başlamak üzere, yıllık eşit taksitler halinde 20 yıl içinde gerçekleştirilecektir. Kredinin kötü yolda kullanıldığının tesbiti halinde ise, kredi borcunun tamamı muaccel olacaktır. Anlaşmanın son maddesinde, "kötü yolda kullanma"nın, müslüman malı alma dışında kredinin kullanılması olduğu açıklanmıştır (Bkz. Oran, age. 237-238).

14- Yunanistan'ın "vatandaş" olarak ülkelerinde yaşayan Türk azınlığa dönük ayırımı ve yasalara aykırı uygulamaları, sadece yukarıda sayılan mülkiyet haklarına getirilen baskı ve sınırlamalardan ibaret değildir. Bugün Türk azınlık-vatandaşlık statüsünü muhafazada, kendi dilinde eğitim ve öğretimini sürdürmede, Türk öğretmen ve kitap temininde, vakıf eser ve mallarını korumada, çalışma izni ve ruhsatı temininde, inşaat ve

tamir ruhsatı almada, ehliyet almada, diplomaların denkliğinin tanınmasında, seyahat özgürlüğün kullanılmasında... ciddî sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar, bilinçli ve sistemli bir politikaya dayanmaktadır. Bu politikanın esası, Batı Trakya'daki Türkleri göçe zorlamaktır. Görünüşe göre, Yunanistan, demokratik bir ülkedir. Yunan Anayasasına göre (m. 5) din, dil ve ırk farkı gözetilmeksizin yasalar önünde tüm Yunan vatandaşları eşittir. Ancak, üzülerek belirtelim ki; yukarıdaki Yunan vatandaşı Türk asıllıların mülkiyet hakları üzerindeki uygulamalar, herhangi bir Afrika ülkesinde değil, Avrupa Topluluğunun, NATO'nun ve sair demokratik kurum ve kuruluşların üyesi olan Yunanistan'da cerayan etmektedir.

Yunanistan'da Türk azınlığa dönük uygulamalar, Devletin bölgedeki yöneticilere gönderdiği gizli talimatlara dayanıyor. Bu talimatlar, bölgeyi bir "açık hava hapishanesi"ne çevirmiş gözükmektedir. Bu sebeple Batı Trakya'da sıkça tekrarlanan bir deyim var : **"Yunanistan demokratik bir ülkedir. Ancak Batı Trakya'da diktatörlük vardır. Atina'dan yola çıkan demokrasi, Batı Trakya'ya ulaşamadan NESTOS'da boğulmuştur"**.